

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПІДПАДАЮТЬ ПІД ОЗНАКИ ПРАВ

Written by ВАСИЛЬКОВСКИЙ ІГОР ІГОРОВИЧ, аспірант кафедри кримінального права, процесу та криміналістики ПВНЗ "Європейський університет" (м.Київ)
Tuesday, 21 May 2019 07:21

Стрімкий розвиток інформаційних технологій, розширення виробництва технічних засобів і сфери застосування комп'ютерної техніки, а головне – наявність людського фактора у виді задоволення власних амбіцій чи з корисливою метою породили новий вид суспільно небезпечних діянь, у яких неправомірно використовується комп'ютерна інформація або вона сама стає об'єктом зазіхання. Подібно багатьом революційним технологіям глобальна мережа Internet несе із собою величезний потенціал як для прогресу так і для зловживань. У даний час існує низка нормативно-правових актів, що регулюють діяльність правоохоронних органів у сфері міжнародного співробітництва щодо протидії кіберзлочинності. Базовим є Конвенція про кіберзлочинність від 7 вересня 2005 р. За цією Конвенцією до кіберзлочинів пропонується відносити такі правопорушення [1]:

- 1) правопорушення проти конфіденційності, цілісності та доступності комп'ютерних даних і систем;
- 2) правопорушення, пов'язані з комп'ютерами;
- 3) правопорушення, пов'язані з дитячою порнографією.

Щодо правопорушень проти конфіденційності, цілісності та доступності комп'ютерних даних і систем: незаконний доступ, нелегальне перехоплення, втручання у систему, зловживання пристроями.

Незаконний доступ – навмисний доступ до цілої комп'ютерної системи або її частини без права на це, вчинене шляхом порушення заходів безпеки з метою отримання комп'ютерних даних або з іншою недобросовісною метою, або відносно комп'ютерної системи, поєднаної з іншою комп'ютерною системою.

Це правопорушення у КК України залежно від обставин вчинення, може кваліфікуватися за статтями 361 «Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку», 361–2 «Несанкціонований збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації», 363–1 «Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку» [2].

Нелегальне перехоплення – навмисне перехоплення технічними засобами, без права на це, передач комп'ютерних даних, які не є призначеними для публічного користування, які проводяться з, на або всередині комп'ютерної системи, включаючи електромагнітні випромінювання комп'ютерної системи, яка містить в собі такі комп'ютерні дані, вчинене з недобросовісною метою або по відношенню до комп'ютерної системи, поєднаної з іншою комп'ютерною системою.

Це правопорушення в КК України може кваліфікуватися за ст. 361 «Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку» [2].

Втручання у дані – навмисне пошкодження, знищення, погіршення, зміну або приховування комп'ютерної інформації без права на це.

Це правопорушення в КК України може кваліфікуватися за ст. 361 «Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку» [2].

Втручання у систему – навмисне серйозне перешкоджання функціонуванню комп'ютерної системи шляхом введення, передачі, пошкодження, знищення, погіршення,

Written by ВАСИЛЬКОВСКИЙ ІГОР ІГОРОВИЧ, аспірант кафедри кримінального права, процесу та криміналістики ПВНЗ "Європейський університет" (м.Київ)
Tuesday, 21 May 2019 07:21

заміни або приховування комп'ютерних даних без відповідного права.

Це правопорушення в КК України може кваліфікуватися за статтями: 361

«Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку», 361-2

«Несанкціонований збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації», 363-1

«Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку» [2].

Зловживання пристроями – навмисне протиправна дія, спрямована на:

– виготовлення, продаж, придбання для використання, розповсюдження або надання для використання іншим чином пристроїв, включаючи комп'ютерні програми, створених або адаптованих з метою вчинення будь-якого зі злочинів, перерахованих вище, комп'ютерних паролів, кодів доступу або подібних даних, за допомогою яких можна здобути доступ до усїєї або частини комп'ютерної системи з наміром використання її для вчинення будь-якого зі злочинів, перерахованих вище;

Це правопорушення в КК України може кваліфікуватися за ст. 361-1 «Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут» [2].

– володіння пристроями, включаючи комп'ютерні програми, створеними або адаптованими з метою вчинення будь-якого зі злочинів, перерахованих вище, комп'ютерними паролями, кодами доступу або подібними даними, за допомогою яких можна здобути доступ до усїєї або частини комп'ютерної системи предметом, з наміром їх використання для вчинення будь-якого зі злочинів, перерахованих вище.

Це правопорушення в КК України може кваліфікуватися за ст. 361–1 «Створення з метою використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут» [2].

Правопорушення, пов'язані з комп'ютерами:

Підробка, пов'язана з комп'ютерами – навмисне вчинення, без права на це, введення, зміни, знищення або приховування комп'ютерних даних, яке призводить до створення недійсних даних з метою того, щоб вони вважались або відповідно до них проводилися б законні дії, як з дійсними, незалежно від того, можна чи ні такі дані прямо прочитати і зрозуміти з наявністю наміру обману або подібної нечесної поведінки для встановлення кримінальної відповідальності.

Шахрайство, пов'язане з комп'ютерами - навмисне вчинення, без права на це, дій, що призводять до втрати майна іншої особи шляхом:

– будь-якого введення, зміни, знищення чи приховування комп'ютерних даних.

– будь-якого втручання у функціонування комп'ютерної системи, з шахрайською або нечесною метою набуття, без права на це, економічних переваг для себе чи іншої особи.

Ці правопорушення в КК України можуть кваліфікуватися за сукупністю статей: ст. 190

«Шахрайство» та 361 «Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку» КК України [2].

Правопорушення, пов'язані з дитячою порнографією: вироблення дитячої порнографії з метою її розповсюдження за допомогою комп'ютерних систем; пропонування або

Written by ВАСИЛЬКОВСКИЙ ІГОР ІГОРОВИЧ, аспірант кафедри кримінального права, процесу та криміналістики ПВНЗ "Європейський університет" (м.Київ)

Tuesday, 21 May 2019 07:21

надання доступу до дитячої порнографії за допомогою комп'ютерних систем;
розповсюдження або передача дитячої порнографії за допомогою комп'ютерних систем;
здобуття дитячої порнографії за допомогою комп'ютерних систем для себе чи іншої особи; володіння дитячою порнографією у комп'ютерній системі чи на комп'ютерному носії інформації.

«Дитяча порнографія» включає в себе порнографічний матеріал, який візуально зображує: неповнолітню особу, задіяну у явно сексуальній поведінці; особу, яка виглядає як неповнолітня особа, задіяну у явно сексуальній поведінці; реалістичні зображення неповнолітньої особи, задіяної у явно сексуальній поведінці.

Всі вищеперераховані злочини в КК України кваліфікуються за ч. 4, 5 ст. 301 «Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів» [2].

Правопорушення, пов'язані з порушенням авторських та суміжних прав. У КК України ці правопорушення кваліфікуються за ст. 176 «Порушення авторського права та суміжних прав» та ст. 177 «Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію».

Список використаних джерел: 1. Конвенція про кіберзлочинність: від 23.11.2001 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575
2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> {jcomments on}